

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 601
van **MIEKE SCHAUVLIEGE**
datum: 11 mei 2023

aan **JO BROUNS**

VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Pre-ecoregelingen - Evaluatie

Op 10 september 2021 keurde de Vlaamse Regering het besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van de regels om subsidies te verlenen voor de uitvoering van maatregelen met een zogenaamd gunstig effect op milieu, klimaat of biodiversiteit goed.

In opstap naar de ecoregelingen van 2023 werden in 2022 een reeks eenjarige pre-ecoregelingen gelanceerd:

- inzaai van productief kruidenrijk grasland;
- ecologisch beheerd grasland;
- inzaai milieu-, klimaat- en biodiversiteitsvriendelijke teelten;
- precisielandbouw;
- verhogen van organisch koolstofgehalte bouwland;
- voedermanagement (diergebonden maatregel).

De subsidie kon worden aangevraagd via de verzamelaanvraag 2022.

Ondertussen keurde de Vlaamse Regering de uitvoeringsbesluiten voor het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) definitief goed. Ik ben benieuwd naar de evaluatie van de resultaten van de pre-ecoregelingen.

1. Is er al een evaluatie opgemaakt van de pre-ecoregelingen? Zijn er al resultaten beschikbaar en kunnen die openbaar gemaakt worden?
2. Op welke manier is de evaluatie / zijn de resultaten meegenomen in de uitwerking van de uiteindelijke ecoregelingen?
3. Indien er nog geen evaluatie is opgemaakt, zal er nog een evaluatie opgemaakt worden? Op welke manier zullen de conclusies van de evaluatie meegenomen worden in een eventuele bijsturing van de bestaande ecoregelingen?
4. Welke rol zal het monitoringcomité voor de implementatie van het Vlaamse GLB-Strategisch Plan voor de periode 2023-2027 krijgen in de evaluatie van de pre-ecoregelingen?
5. Ik had graag inzicht gekregen in de populariteit van elk van de ecoregelingen.
Kan er voor elk van de ecoregelingen een overzicht bezorgd worden van het aantal keer dat de pre-ecoregeling werd aangevraagd?
6. Hoeveel unieke landbouwers tekenden in voor één of meerdere ecoregelingen?

7. Het was ook mogelijk om in te tekenen voor meerdere pre-ecoregelingen (zie hiervoor de combinatietabel).
Kan de minister op basis van de combinatietabel ook aangeven hoeveel keer combineerbare maatregelen effectief gecombineerd werden?
8. Kan de minister per pre-ecoregeling aangeven op hoeveel hectare de regeling van toepassing was, of waar van toepassing op hoeveel melkvee- en hoeveel vleesveedieren?
9. Kan de minister aangeven wat het bedrag was dat in totaal werd uitgekeerd per pre-ecoregeling?
10. Kan de minister aangeven welk aandeel van landbouwers intekende op één of meerdere van de pre-ecoregelingen?
11. Is er vooraf een inschatting gemaakt van de impact van de pre-ecoregelingen? Kan de minister aangeven wat de impact is van elk van de pre-ecoregelingen op wat ze beogen: een positieve impact op het vlak van milieu, klimaat of biodiversiteit? Bijvoorbeeld: hoeveel methaan hebben we met de pre-ecoregeling effectief gereduceerd? Hoe verhoudt de effectieve impact zich tot de vooraf ingeschatte impact?
12. Bleken de pre-ecoregelingen een beter instrument dan de vroegere vergroeningsmaatregelen? Graag een evaluatie op het vlak van populariteit, maar ook op het vlak van effectiviteit.
13. Kan de minister een evaluatie geven van de controleerbaarheid van elk van de pre-ecoregelingen? Is de regeling controleerbaar? En op welke manier wordt ze gecontroleerd (administratief/sattelietbeelden/terreincontroles/andere)?
14. Kan de minister aangeven wat de impact is van een inbreuk voor een individuele landbouwer? Wat gebeurt er bijvoorbeeld bij de vaststelling dat de pre-ecoregeling niet uitgevoerd is? Wat gebeurt er bijvoorbeeld bij de vaststelling dat de pre-ecoregeling onvoldoende uitgevoerd is?

ANTWOORD

op vraag nr. 601 van 11 mei 2023

van **MIEKE SCHAUVLIEGE**

1. De subsidieaanvragen voor de pre-ecoregelingen zijn nog niet allemaal verwerkt en uitbetaald. Er is bijgevolg nog geen evaluatie van de resultaten gebeurd.
2. Het GLB-Strategisch Plan waar de ecoregelingen een onderdeel van vormen, werd in december 2022 goedgekeurd door de Europese Commissie. Bij de uitwerking van de ecoregelingen in het GLB-Strategisch Plan, waren er nog geen resultaten over de pre-ecoregelingen beschikbaar.
3. Er zal nog een evaluatie van de resultaten van de pre-ecoregelingen gebeuren. Hieruit zal ook blijken of bijsturing van de bestaande ecoregelingen opportuun is.
4. De pre-ecoregelingen worden met 100% Vlaamse middelen betaald en vallen buiten het GLB Strategisch Plan. Bijgevolg zitten zij niet in de scope van de taken van het Monitoringcomité voor het GLB-Strategisch Plan. Een formele evaluatie-bespreking is hier dan ook niet aan de orde.
5. Voor een antwoord wat betreft de oppervlaktegebonden pre-ecoregelingen verwijs ik naar het antwoord op deelvraag 1a van de schriftelijke vraag van 4 mei 2023 gesteld door Arnout Coel.
Voor de pre-ecoregeling 'voedermanagement bij melkvee' dienden 68 landbouwers een aanvraag in in 2022.
6. Er zijn 5276 unieke landbouwers die ingetekend hebben op één of meerdere pre-ecoregelingen 2022.
7. Tabel 1 toont hoeveel keer combineerbare maatregelen effectief gecombineerd werden (EEG: Ecologisch beheerd grasland; EKG: Inzaai van kruidenrijk grasland; EET: Inzaai van milieu-, klimaat- en biodiversiteitsvriendelijke teelten; EPK: Precisielandbouw – plaatsspecifiek bekalken; EPA: Precisielandbouw - automatische GPS- of RTK-GPS-aansturing; EOC: Verhogen van organisch koolstofgehalte van bouwland via teeltplan; EVM: Voedermanagement bij melkvee).

Tabel 1. Pre-ecoregelingen in 2022 – aantal effectieve combinaties van combineerbare maatregelen

Maatregel	EEG	EKG	EET	EPA	EPK	EOC	EVM
EEG	-	-	-	-	-	-	8
EKG	-	-	-	-	2	0	1
EET	-	-	-	101	8	40	5
EPA	-	-	101	-	66	213	13
EPK	-	2	8	66	-	17	0
EOC	-	0	40	213	17	-	0
EVM	8	1	5	13	0	0	-

8. Tabel 2 toont de oppervlakte in 2022 per pre-ecoregeling.

Tabel 2. Pre-ecoregelingen in 2022 -oppervlakte per maatregel

Maatregel	Oppervlakte (ha)
Ecologisch beheerd grasland	15.301,55
Inzaai van kruidenrijk grasland	374,27
Inzaai van milieu-, klimaat- en biodiversiteitsvriendelijke teelten	2.227,55
Precisielandbouw – plaatsspecifiek bekalken	2647,28*
Precisielandbouw - automatische GPS- of RTK-GPS-aansturing	101.950,36*
Verhogen van organisch koolstofgehalte van bouwland via teeltplan	14.864,18*

*voorlopige cijfers gezien controles nog in afronding zijn

Voor voedermanagement bij melkvee zijn nog geen cijfers over het aantal dieren waarop de maatregel betrekking heeft ter beschikking. Voedermanagement bij vleesvee was geen pre-ecoregeling.

9. Voor een antwoord wat betreft de oppervlaktegebonden pre-ecoregelingen verwijs ik naar het antwoord op deelvraag 1d van de schriftelijke vraag van 4 mei 2023 gesteld door Arnout Coel.
De pre-ecoregeling 'voedermanagement bij melkvee' is nog niet uitbetaald. De uitbetaling is gepland voor eind juli 2023.
10. Ongeveer 26% van de landbouwers met pijler 1-steun tekende in op één of meerdere van de pre-ecoregelingen.
11. De pre-ecoregelingen waren in 2022 volledig nieuwe maatregelen waarmee we in Vlaanderen nog geen enkele ervaring hadden. Binnen de gesloten budgettaire enveloppe werden de beschikbare middelen verdeeld over de verschillende maatregelen, met de mogelijkheid om een budgettair 'overschot' bij een maatregel te kunnen gebruiken bij maatregelen met budgettaire tekorten.
De maatregel 'voedermanagement bij melkvee' wordt gefinancierd met middelen uit het Vlaams Klimaatfonds (VKF), gezien de beoogde positieve impact op het vlak van klimaat. De effectieve impact kan nog niet berekend worden omdat nog niet alle subsidieaanvragen voor 'voedermanagement bij melkvee' verwerkt en uitbetaald zijn.
12. De pre-ecoregelingen werden in 2022 uitgerold als voorloper op de introductie van ecoregelingen als een nieuw interventietype in het nieuw GLB 2023-2027 vanaf 1 januari 2023, met financiering vanuit het Europees Landbouwarantiefonds (ELGF).
In 2022 verliep de deelname aan pre-ecoregelingen buiten het GLB en dus parallel met de verplichtingen om de vergroeningspremie te verkrijgen. De pre-ecoregelingen kunnen bijgevolg niet als een alternatief instrument voor de vergroening beschouwd worden. Aangezien de vergroeningsverplichtingen in grote lijnen in de conditionaliteit van het nieuw GLB (vanaf 1 januari 2023) zijn opgenomen, is dit eveneens het geval voor de ecoregelingen in het nieuwe GLB. Het is een bijkomend instrument ter ondersteuning van de verhoogde milieu-, klimaat- en biodiversiteitsambities van het GLB. In tegenstelling tot de conditionaliteit die de landbouwers verplicht moeten naleven, is het gebaseerd op de vrijwillige deelname van de landbouwer.
13. Het Departement Landbouw en Visserij gaat voor elk van de maatregelen na wat voor alle verschillende instap- en subsidievoorwaarden van de specifieke maatregel de meest aangewezen manier is om deze voorwaarden te controleren. Dit kan dus per voorwaarde verschillen. Het kan zowel gaan om administratieve controles, gerichte plaatscontroles op basis van een risicoanalyse, het opvragen van bewijsmateriaal via foto's, controles van documenten alsook om een controle waarbij gebruik gemaakt

wordt van nieuwe technologieën zoals de Sentinel-satellietbeelden voor o.a. gewasherkenning. Ook bij de pre-ecoregelingen is dit gebeurd. Waar nodig werd dit bijgestuurd, met als doel de controles en de controleerbaarheid van de verschillende maatregelen zo efficiënt en effectief mogelijk te maken.

14. Als de pre-ecoregeling niet wordt uitgevoerd, wordt de maatregel niet uitbetaald. Bij vaststelling dat de pre-ecoregeling onvoldoende is uitgevoerd, worden er verlagingen toegepast bij de uitbetaling van de maatregel.